

Centralna Komisja Egzaminacyjna

EGZAMIN MATURALNY 2012

JĘZYK UKRAIŃSKI

POZIOM PODSTAWOWY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2012

Ча́сть I

Оdpowiedzi maturzysty mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być zgodny z tekstem. Оceniając pracę maturzysty, należy stosować wskazaną punktację.

Obszar standardów	Опис wymagań
Korzystanie z informacji	Rozumienie pisanego tekstu – wywiadu W. Sorokopud z W. Nestajką <i>Чарівний світ Всеволода Нестайка: від тридцятитрьохрічної корови Контрибуції і чарки лущипера до свинофірми „Рилос” і пошуку „скоробагатькОвських” скарбів</i>

Zadanie 1. (0–2)

Korzystanie z informacji	Wyróżnienie w tekście związków frazeologicznych (wyrazów) i odczytanie ich znaczenia II/13
--------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Халепа – біда

Дивовижний – надзвичайний.

Мандрувати – подорожувати

Вагатися – сумніватися

2 p. – за podanie 4 synonimów

1 p. – за podanie 2 synonimów

Zadanie 2. (0 lub 2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Книжка пробуджує у дитини почуття прекрасного, виховує й спонукає її до самостійного читання. За допомогою книжки дитина вчиться не тільки читати рідною мовою, але й правильно й грамотно висловлюватися, будувати думку, поповнює свій лексичний запас

2 p. – за podanie informacji dotyczących funkcji książki w nauce czytania i mówienia w języku ojczystym

0 p. – за niepoprawną odpowiedź

Zadanie 3. (0 lub 2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Ідеологічне нашарування – це наповнення твору обов’язковими елементами, що стосуються сучасності, культури, поглядів героїв, їхніх вчинків, що відображають рекомендації керівництва (напр., видавництва, партії, держави загалом) й відбігають від способу представлення фактів самим автором.

2 p. – za wyjaśnienie, w kontekście akapitu, na czym polega obciążenie literatury np. socjalistyczną ideologią

0 p. – za niepoprawną odpowiedź

Zadanie 4. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Всеволод Нестайко постійно створює нові образи, які подобаються людям різного віку. Герої його книжок чарівні та дивовижні, спілкуються мовою, зрозумілою найменшим, а дорослих повертають у світ дитинства. Книжки цього автора – цікаві й смішні, їх не можна відкласти, не дочитавши до кінця. Герої мають дивовижні імена, а їхні історії й побут максимально наближені до життя сучасних дітей, вводить терміти зв'язані із сучасною технікою, читає казки у своїй передачі.

2 p. – za zwrócenie uwagi na oryginalność bohaterów książek oraz za zwrócenie uwagi na humor zawarty w bajkach

1 p. – za zwrócenie uwagi na oryginalność bohaterów książek lub za zwrócenie uwagi na humor zawarty w bajkach

Zadanie 5. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Митець – неперевершений, видатний

Казкар – чудовий, дивовижний

2 p. – za podanie dwóch synonimów oraz dwóch określeń do każdego wyrazu

1p. – za podanie jednego synonimu i dwóch jego określeń

Zadanie 6. (0 lub 2)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie intencji nadawcy II/18
--------------------------	------------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Вигук підкреслює емоційне ставлення Всеволода Нестайка до творів Лесі Українки та їхню вартість.

2 p. – za określenie funkcji wykrzyknika

0 p. – za niepoprawną odpowiedź

Zadanie 7. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitu II/14
--------------------------	--------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Про життєздатність твору свідчить й надалі актуальна тематика, якою користуються сучасні письменники у своїй творчості (казка-п'єса „Солом'яний бичок і рок-група „Козачок”), а також використання мотивів і текстів у театральних виставах для дітей („Лисичка-сестричка і Вовк Панібрат”).

2 p. – za zwrócenie uwagi na inscenizacje bajek oraz za zwrócenie uwagi na obecność w bajkach uniwersalnych treści

1 p. – za zwrócenie uwagi na inscenizacje bajek lub za zwrócenie uwagi na obecność w bajkach uniwersalnych treści

Zadanie 8. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie intencji aktu mowy II/8
--------------------------	-------------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Всеволод Нестайко захоплений творчістю Лесі Українки, а особливо твором „Лісова пісня”.

1 p. – za określenie stosunku W. Nestajki do twórczości Ł. Ukrainki

Zadanie 9. (0–2)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie charakterystycznych cech stylu i języka tekstu II/20; II/21
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

б) публіцистичного

Przykład poprawnej odpowiedzi

жанрові риси

- безпосередній контакт інтерв'юера з респондентом з обов'язковою фіксацією відповідей;
- інформація про респондента;

2 p. – za wskazanie odpowiedzi б oraz za podanie 2 cech gatunkowych tekstu

1 p. – za wskazanie odpowiedzi б lub za podanie 2 cech gatunkowych tekstu

Zadanie 10. (0–1)

Korzystanie z informacji	Odczytanie sensu akapitu II/14
--------------------------	--------------------------------

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Письменник не оцінює однозначно розвитку техніки, включає нову дійсність до своїх казок.

1 p. – za wskazanie na brak jednoznacznego stanowiska pisarza wobec rozwoju techniki oraz na obecność w bajkach elementów współczesności

Zadanie 11. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie intencji nadawcy II/18
--------------------------	------------------------------------

Poprawna odpowiedź:

Пестливе звертання „сонечко”

1 p. – za wskazanie deminutivum

Zadanie 12. (0–2)

Korzystanie z informacji	Przetworzenie informacji i zastosowanie do rozwiązania problemu II/22
--------------------------	---

Приклад poprawnej odpowiedzi:

1. Казка супроводжує людину все життя. Колискову найчастіше чуємо в ранньому дитинстві. Це перші літературні жанри, які відкриває для себе дитина.

2. В основі казки — захоплива розповідь про вигадані, фантастичні події і явища, які сприймаємо і переживаємо як реальні. Казку розказують. Колискова – це жанр народної родинно-побутової поезії. Її виконує мама, коли вкладає спати дитину.

2 p. – за poprawne podanie cech bajki oraz za poprawne podanie cech kołysanki

1 p. – за poprawne podanie cech bajki lub za poprawne podanie cech kołysanki

Część II

Obszar standardów	Opis wymagań
Tworzenie informacji	Pisanie własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu III/1; III/2; III/7; III/9; III/11; III/12; III/13; III/14

Temat 1: На основі фрагментів *Камінного хреста* Василя Стефаника, а також цілого твору, розглянь зв'язок людини із землею. Зверни увагу на символічне значення заголовка.

L.p.	Kryteria	Pkt max 22
Argumentacja tematu	1. Інформація про обставини написання <i>Камінного хреста</i> В. Стефаника: <ul style="list-style-type: none"> • біографія письменника; • культурно-політична ситуація України початку ХХ ст.; • експресіонізм в літературі. 	0-2
	2. Проблематика твору: <ul style="list-style-type: none"> • зв'язок людини з землею (образ Івана Дідуха); • проблема діалогу поколінь (родина Дідухів); • проблема викорінення (розстання Дідухів із селом); • проблема еміграції. 	0-2
	3. Образ землі: <ul style="list-style-type: none"> • у центрі новели; • персоніфікація землі; • дає життя: платить урожаєм за працю, яку виконує людина; • домагається кари, коли люди перестають її поважати і продають за гроші; • земля успадкована по батьках; • клаптик найіршого, неврожайного поля; • забирає життя, калічить: забирає вітальні сили (образи Івана і Катерини); • письменник нав'язує до міфологічних уявлень матері-землі. 	0-4
	4. Характеристика героїв: експресіоністичне зображення персонажів: основні відомості про героїв представлено в промовах Івана, контекст доповнює його характеристика, спосіб бачення світу; важливе значення емоцій,	0-4

	<p>переживань героїв; поєднання елементів зовнішнього і внутрішнього світів (описи слідів Івана і коня).</p> <p>Іван Дідух-Переломаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> • селянин-хлібороб; • портрет: на зовнішньому вигляді героя відбилася його праця на землі (ототожнення героя з горбом, на якому він працює), яка становить центр його світобачення; • походження прізвиська «Переломаний»; • співіснування людини і тварини (ставлення героя до коня); • ставлення героя до сім'ї (вимогливість і турбота, сцена з Катериною, яка просить, щоб Іван не бив курей); • ставлення Івана до односельчан (приятель з Михайлом, запрошення селян на прощання). <p>Катерина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • в новелі героїня майже нічого не говорить, окрім останньої сцени прощання з хатою; • портрет: худа спрацьована жінка, яка все життя важко працювала з чоловіком; • намовляла разом із синами Івана до виїзду до Канади. <p>Михайло:</p> <ul style="list-style-type: none"> • селянин; • близький друг Івана Дідуха, намагається заспокоїти його тим, що невдовзі еміграція стане для всіх селян єдиним виходом; • піднімає проблему неумілого використання землі. <p>Сини Дідуха:</p> <ul style="list-style-type: none"> • представлені в творі схематично, намовляють батька до еміграції і пригадують, що час покинути село; • символізують нове покоління, яке більше переймається власною долею ніж рідною землею. 	
5.	<p>Проблема викорінення і примусової еміграції (аналіз кінцевої сцени):</p> <p>Промови Івана Дідуха:</p> <ul style="list-style-type: none"> • емоційний стан героя передає порівняння землі до грудей матері, а себе – до її дитини; • розповідь про життя як публічна сповідь перед смертю; • подорож як фізична смерть (на морі) і символічна; • еміграція як результат несприятливих економічних обставин. <p>Сільська забава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • урочисте прощання як похорон або поминки по Іванові; • пиятика передає прагнення героїв забути про те, що їх чекає в майбутньому. <p>Прощання з домом:</p> <ul style="list-style-type: none"> • переодягання (вчинок Михайла) і голосіння Катерини передають метафоричну смерть героїв; • танець Івана як символічний перехід героїв з одного стану в інший, що передає також мова героя, яка нагадує стан божевілля. 	0-4

6.	<p>Символічне значення камінного хреста:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зв'язок героя з селом, землею (Іван просить, щоб односельчани освячували хрест); • символічна смерть героїв; • терпіння: індивідуальне (Іван і його родина) і колективне (народ); • кара за продаж власної землі, нелюбов до неї; • релігійний вимір; • рятує Івана перед самовбивством. 	0-2
7.	<p>Власні висновки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В. Стефаник представляє мотив зв'язку людини із землею в найдраматичніший момент життя Дідухів, які залишають своє село. Розстання з батьківщиною означає символічну смерть героїв. Водночас прозаїк показує процес викорінення селян, що символізує камінний хрест. 2. Звернення уваги на зв'язок героїв із землею й на символічний вимір хреста. 3. Спроби представлення значення камінного хреста в житті героїв. 	0-4

Kryteria oceniania języka i kompozycji - 27 pkt

2. Мова	Критерії	Бали
а) Синтаксис і флексія	Правильний та несхематичний синтаксис і флексія.	9
	Правильний синтаксис і флексія.	7
	Загалом правильний синтаксис і флексія.	5
	Мова в основному правильна, попри наявність синтаксичних і флексійних помилок, не порушується її комунікабельність.	3
б) Лексика, фразеологія і стиль	Багатий і різноманітний лексичний запас, правильна фразеологія, індивідуальний стиль.	10
	Загалом достатній лексичний запас, правильна фразеологія, комунікативний стиль.	7
	Загалом достатній лексичний запас і комунікативний стиль.	4
в) Орфографія і пунктуація	В основному безпомилкова орфографія.	4
	Спорадичні орфографічні помилки.	2
	Численні в основному другорядні орфографічні помилки.	1
3. Композиція	Підпорядкована інтерпретаційному задумові, внутрішньо цілісна, логічна.	4
	Внутрішньо цілісна, послідовна у графічному оформленні (відокремлення трьох основних частин).	2
	Загалом цілісна, вказує на спроби порадкувати думку.	1

Temat 2. На основі аналізу творів *Доля* Ліни Костенко та *Є тисячі доріг...* Василя Симоненка, порівняй мотиви вибору життєвого шляху.

L.p.	Kryteria	Pkt max 22
Argumentacja tematu	1. Інформація про обставини написання творів <i>Доля</i> Ліни Костенко та <i>Є тисячі доріг...</i> Василя Симоненка: <ul style="list-style-type: none"> • біографія Л. Костенко; • біографія В. Симоненка; • культурно-політична ситуація України 60-70-х років ХХ ст. 	0-2
	2. Мотив вибору життєвого шляху в поезії Л. Костенко <i>Доля</i> : <ul style="list-style-type: none"> • образ сну – головний образ, який організує систему мотивів у творі; • створення атмосфери нереального, химерного, нетривалого, що відбувається з ліричною героїнею; • закінчення сну не означає зміни ставлення до вибору героїні, але навпаки – вона стверджує свій вибір життям; • образ базару як метафора життя; • долі пропонують себе покупцям, представляють свої позитивні сторони; • образи покупців 	0-3
	3. Мотив вибору життєвого шляху в поезії В. Симоненка <i>Є тисячі доріг...</i> : <ul style="list-style-type: none"> • традиційний мотив доріг і стежок, які символізують життя як певну мету, яку треба досягнути; • дороги і стежини вказують на те, яке завдання ставить перед собою людина, що і як хоче досягти. 	0-2
	4. Ставлення ліричної героїні до долі в поезії Л. Костенко <i>Доля</i> : <ul style="list-style-type: none"> • наслідки вибору: вимоги, які ставить доля; • служіння понадчасовим цінностям (правда людська, поезія); • відповідальність за слово; • героїня не сподівається нагород за свої вчинки; • не нарікає на свою долю, яку сама вибрала, не звинувачує інших за те, що їй довелося пережити. 	0-3
	5. Ставлення ліричного героя до долі в поезії В. Симоненка <i>Є тисячі доріг...</i> : <ul style="list-style-type: none"> • служіння батьківщині, незважаючи на кращі або гірші рішення інших; • тягар обов'язків, пов'язаних із працею в рідній країні; • свідомість власного коріння і того, що праця для вітчизни не мусить принести швидкі результати; • ліричний герой усвідомлює можливість залишити розпочату роботу (Чи викинути серп і йти байдикувати), зневіритися в меті (Чи долю проклясти за лютий недорід), знайти кращі матеріальні умови на чужій землі (І до сусід пристать наймитувати / За пару постолів і шкварку на обід?); • покликання людини служити своїй землі становить внутрішній імператив героя, який вирішує не піддаватися життєвим негараздам. 	0-4

6.	<p>Порівняння мотивів вибору життєвого шляху в поезіях Л. Костенко і В. Симоненка:</p> <ul style="list-style-type: none"> • переконання поетів про те, що вартість людини окреслюють її життєві вибори, які її формують; • вибір включає для ліричних героїв відповідальність за вчинки (правда, поезія, праця для батьківщини); • у Л. Костенко вибір долі має характер індивідуальний, загальнолюдські вартості; • у В. Симоненка вибір пов'язаний з патріотичними мотивами. 	0-4
7.	<p>Висновки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Л. Костенко й В. Симоненко у своїх творах наголошують на важливості вибору життєвої дороги, яка окреслює людину, надає сенс її вчинкам. Кожен несе відповідальність за своє життя, служіння власним ідеалам, батьківщині. 2. Звернення уваги на мотиви, які характеризують образи долі в творчості Л. Костенко і В. Симоненка. 3. Спроби порівняння життєвих виборів ліричних героїв Л. Костенко і В. Симоненка. 	0-4 0-2 0-1

Kryteria oceniania języka i kompozycji - 27 pkt

2. Мова	Критерії	Бали
а) Синтаксис і флексія	Правильний та несхематичний синтаксис і флексія.	9
	Правильний синтаксис і флексія.	7
	Загалом правильний синтаксис і флексія.	5
	Мова в основному правильна, попри наявність синтаксичних і флексійних помилок, не порушується її комунікабельність.	3
б) Лексика, фразеологія і стиль	Багатий і різноманітний лексичний запас, правильна фразеологія, індивідуальний стиль.	10
	Загалом достатній лексичний запас, правильна фразеологія, комунікативний стиль.	7
	Загалом достатній лексичний запас і комунікативний стиль.	4
в) Орфографія і пунктуація	В основному безпомилкова орфографія.	4
	Спорадичні орфографічні помилки.	2
	Численні в основному другорядні орфографічні помилки.	1
3. Композиція	Підпорядкована інтерпретаційному задумові, внутрішньо цілісна, логічна.	4
	Внутрішньо цілісна, послідовна у графічному оформленні (відокремлення трьох основних частин).	2
	Загалом цілісна, вказує на спроби порядкувати думку.	1